

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 29 juni 2021
Registratie nummer : GZDGWB70781/163366
Voorstelnummer : RV2021/065
Portefeuillehouder : Ed Goossens
Bijlage(n) : Bijlage 1: Detailhandelsbeleid West Betuwe
Onderwerp : Detailhandelsbeleid West Betuwe

Onderwerp

Detailhandelsbeleid West Betuwe

Beslispunten

1. Het detailhandelsbeleid vast te stellen.
2. De financiële consequenties voor 2021 van € 40.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor de uitwerking van de activiteiten.
3. Dit incidentele bedrag als begrotingswijziging te verwerken in de Eerste Bestuursrapportage 2021.

Inleiding

Aanleiding

De gemeente West Betuwe is op 1 januari 2019 ontstaan door de fusie tussen de voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen. Het beleid over winkels van de drie voormalige gemeenten was niet op alle punten hetzelfde en deels al van enige tijd geleden. De coronacrisis is een erg onzekere periode voor publieke functies, daarom is het belangrijk dat er duidelijkheid is vanuit de gemeente. Het voormalige beleid voor winkels is in dit beleid 'geharmoniseerd' en actueel gemaakt. Het adviesbureau Droogh Trommelen en Partners (DTnP) heeft in samenwerking met de gemeente het detailhandelsbeleid geschreven.

Doel

Het doel is een samenhangend detailhandelsbeleid voor de nieuwe gemeente. Met dit 'nieuwe' detailhandelsbeleid kan de gemeente actuele kaders en randvoorwaarden vaststellen, waarbinnen de detailhandel in de gemeente West Betuwe zich kan ontwikkelen. Zo gelden er in de hele gemeente dezelfde regels voor winkelontwikkelingen.

(Participatie)proces

- Overleggen werkgroep bestaande uit gemeentemedewerkers uit verschillende vakgebieden en ondernemers met verschillende achtergronden en overleggen portefeuillehouder
 - Inventariseren beschikbare informatie
 - Bespreken van actuele ontwikkelingen
 - Bediscussiëren van (voorlopige) onderzoeksresultaten.
- Observatie kernen
- Participatiewebsite voor inwoners en ondernemers – september 2020

- Beeldvormende Raad 5 januari 2021: conceptvisie gepresenteerd en opmerkingen meegenomen in beleidsoverwegingen

Uitgangssituatie

Beknopte kenschets van detailhandel in West Betuwe:

- Geldermalsen hoofdwinkelgebied van gemeente, met meerdere supermarkten en meeste niet-dagelijkse winkelaanbod.
- In andere kernen beperkt winkelaanbod in centrum en soms solitaire winkels daarbuiten.
- In enkele dorpen is afgelopen jaren het winkelaanbod vrijwel of geheel verdwenen.
- Aantal kernen heeft eens per week kleine markt of enkele standplaats met voedsel.

Belangrijke trends & ontwikkelingen:

- Toename van online verkoop, vooral in niet-dagelijkse sector, maar ook steeds meer van dagelijkse boodschappen.
- Supermarkten nemen steeds groter aandeel van levensmiddelen voor hun rekening en neigen naar schaalvergroting.
- Afname van het aantal fysieke winkels door concurrentie van online aanbod en gebrek aan opvolging, waardoor leegstand toeneemt.
- Verandering in consumentengedrag, enerzijds naar gemak en anderzijds naar iets bijzonders (kwaliteit, service, advies, beleving).
- Corona-crisis versterkt deze ontwikkelingen.

Opgaven

- Behoud van het winkelaanbod in kleine kernen.
- Behoud van gevarieerd winkelaanbod door bundeling van publieksfuncties en bezoekers.
- Tegengaan van leegstand door perspectief op (andere) invulling.

Visie winkelstructuur

1. Vanuit de hoofdambitie van 'gebundelde deconcentratie' van het dagelijks winkelaanbod wordt de volgende winkelstructuur nagestreefd:
 - Hoofdcentrum Geldermalsen, met een zo divers mogelijk winkelaanbod.
 - Dorpscentrum Beesd met een volwaardig boodschappenaanbod aan het Dorpsplein, aangevuld met lokale speciaalzaken, diensten en horeca aan de Voorstraat.
 - Grote Dorpssteunpunten Waardenburg, Haaften en Meeteren, met een volwaardige supermarktvoorziening en (Meteren uitgezonderd) enkele direct omliggende publieksfuncties.
 - Kleine Dorpssteunpunten Vuren Heukelum, Asperen, Deil en Herwijnen, met behoud van een kleine supermarkt.
2. In principe zijn nieuwe detailhandelsontwikkelingen buiten deze gebieden niet gewenst, met uitzondering van:
 - a. Verkoop van volumineuze artikelen op specifieke locaties
 - b. Ondergeschikte verkoop op boerderijen
3. Dynamische behandeling van standplaatsen.

Acties

De acties op het gebied van detailhandel komen voort uit het detailhandelsbeleid, de economische visie, het College Uitvoeringsprogramma, wensen van ondernemers en de harmonisatie:

1. Detailhandelsbeleid opnemen in Omgevingsplan
2. Opstellen winkeltijdenverordening
3. Opstellen leegstandsbeleid en leegstandsverordening (2021)

4. Opstellen horeca- en terrassenbeleid, inclusief onderzoek uitbreiding terrassen
5. Organiseren tweejaarlijks evaluatiebeleid
6. Opstellen regels uitstallingen en reclameborden
7. Overlegstructuur opzetten ter verbetering van uitstraling Centrumgebied Geldermalsen
8. Stimuleren kwaliteitsverbetering winkelgevels (subsidieregeling)
9. Onderzoeken mogelijkheden Kerkstraat als aantrekkelijk aanloopgebied richting centrum Geldermalsen
10. Onderzoeken mogelijkheden uitbreiding supermarkt Lidl centrum Geldermalsen
11. Onderzoek mogelijkheden om parkeerregime centrum Geldermalsen te verbeteren
12. Oeverzone van de Linge verbinden met centrum van Geldermalsen
13. Bijdragen aan gebiedsvisie centrum Haaften, inclusief concentratie detailhandel
14. Bijdragen aan uitvoering gebiedsvisie Haaften
15. Bijdragen aan gebiedsvisie Lingewaarden
16. Onderzoek uitbreiding supermarkt Maximaplein
17. Bijdragen aan gebiedsvisie Waardenburg

Samenvatting

Het geharmoniseerde en geactualiseerde detailhandelsbeleid is gericht op het behoud van winkelaanbod in kleine kernen, het behoud van gevarieerd winkelaanbod door bundeling van publieksfuncties en bezoekers en gaat leegstand tegen door perspectief op (andere) invulling. De acties in het detailhandelsbeleid leggen de nadruk op gebundelde deconcentratie van het winkelaanbod. Uitzonderingen hierop zijn de verkoop van volumineuze artikelen en beperkte ondergeschikte verkoop bij boerderijen.

Besluitgeschiedenis

- Beleidsregels standplaatsen Gemeente West Betuwe, 2020
- Regionale detailhandelstructuurvisie Rivierenland, 2014
- Manifest van Lingewaal, 2010
- Structuurvisie Neerijnen 2020, 2010
- Ruimtelijk-economisch onderzoek Geldermalsen centrum, 2009

Beoogd effect

Een samenhangend detailhandelsbeleid voor de gemeente West Betuwe. Met dit detailhandelsbeleid stelt de gemeente actuele kaders en randvoorwaarden vast, waarbinnen de detailhandel in de gemeente West Betuwe zich kan ontwikkelen.

Argumenten

1.1 Het beleid is goed voor de leefbaarheid in de kernen.

De leefbaarheid wordt onder andere bepaald door de mate waarin inwoners toegang hebben tot voorzieningen. In het grote, landelijke gebied van de gemeente zijn de afstanden tot de volgende voorzieningen kern al snel aanzienlijk. De hoofdkeuze is in te blijven zetten op het behoud van dagelijks winkelaanbod in de kleine kernen passend bij het lokale draagvlak. Daar waar het winkelaanbod wegvalt of is weggevalen wordt ingezet op het vormgeven/in stand houden van minimarkten. Hiermee streven we ernaar dat inwoners hun primaire levensbehoeften lokaal aan kunnen schaffen. Dit komt de leefbaarheid ten goede.

Daarnaast is de diversiteit van het winkelaanbod belangrijk voor het voorzieningenniveau en daarmee de leefbaarheid. Inwoners moeten voor veel aankopen gewoon in de gemeente terecht kunnen. Om een gevarieerd aanbod te behouden is de bundeling van publieksfuncties en bezoekers een randvoorwaarde. Het detailhandelsbeleid streeft dit na.

1.2 Het is noodzakelijk om het detailhandelsbeleid te harmoniseren.

Op grond van de Wet Arhi is een gefuseerde gemeente verplicht haar beleid, te harmoniseren. Door het detailhandelsbeleid vast te stellen voldoet de gemeente West Betuwe aan deze verplichting.

2.1 en 3.1 Voor het uitvoeren van acties uit het detailhandelsbeleid is in 2021 40.000 euro incidenteel nodig.

Aan de hand van het actieprogramma op hoofdlijnen wordt voor drie acties (deze staan onder het kopje financiën genoemd) uit het detailhandelsbeleid budget gevraagd in de Eerste Bestuursrapportage 2021. Zonder dit budget kunnen deze acties niet worden uitgevoerd. Er vloeien uit het actieprogramma op hoofdlijnen nog meer acties waar nog geen budget en capaciteit beschikbaar voor is. Via de Perspectiefnota wordt jaarlijks een voorstel aan u voorgelegd welke acties we willen uitvoeren met het verzoek middelen beschikbaar te stellen.

Kanttekeningen

1.1 Buiten de aangewezen detailhandelsgebieden zijn geen nieuwe ontwikkelingen gewenst.

De aangewezen gebieden zijn:

- Hoofdcentrum Geldermalsen
- Dorpscentrum Beesd
- Grote Dorpssteunpunten Waardenburg en Haaften
- Kleine dorpssteunpunten

Door concentratie van detailhandel versterken we de winkelstructuur en daarmee het voorzieningenniveau. Daarnaast zijn standplaatsen een aanvulling op de winkelstructuur. Als winkelaanbod wegvalt, neemt het belang van standplaatsen voor de leefbaarheid toe. Deze tijdelijke voorzieningen zijn zowel een verkooppunt voor dagelijkse artikelen als een ontmoetingsplek in de kern. Waar geen permanente winkelvoorzieningen haalbaar zijn, wordt daarom prioriteit gelegd bij het vormgeven/in stand houden van minimarkten.

Uitzondering op het toestaan van nieuwe ontwikkelingen buiten de aangewezen gebieden zijn volumineuze detailhandel en de ondergeschikte verkoop bij boerderijen. Daarnaast passen we maatwerk toe bij kleine dorpssteunpunten.

1.2 Hoge ambities, beperkte capaciteit en middelen

In het bedrijventerreinenbeleid, economisch beleid en detailhandelsbeleid zijn acties op hoofdlijnen geïnventariseerd voor de periode van 2021 – 2025. Deze inventarisatie geeft op hoofdlijnen de uit te voeren acties weer en een raming van de kosten en uren voor zover dat op dit moment mogelijk is. Programma 4 van de begroting heeft een beperkt budget voor het kunnen uitvoeren van de veelal incidentele acties. Het bestaande budget wordt nu gebruikt voor het organiseren van een themabijeenkomst, lidmaatschappen bij Fruitpact en de ondernemersverenigingen en het organiseren van de Dag van de Ondernemer.

De gemeente heeft voor uitvoering en beleid op het gebied van de specialisatie Economie ongeveer 1 FTE beschikbaar. In de perspectiefnota wordt daarom per jaar voorgesteld om een incidenteel budget

beschikbaar te stellen op basis van de beschikbare capaciteit en eventuele inhuur om de huidige ambities ook te kunnen realiseren.

Financiën

Voor 2021 worden voor het detailhandelsbeleid de volgende acties gevraagd in de Eerste Bestuursrapportage 2021:

1 Winkeltijdenverordening vaststellen	€ 10.000
2 Horeca- en terrassenbeleid opstellen	€ 10.000
3 Leegstandsbeleid en leegstandsverordening opstellen	€ 20.000

Communicatie

- Doel: informeren ondernemers over het detailhandelsbeleid
- Middelen:
 - De doelgroep schrijven gericht aan per e-mail
 - Updaten informatie website gemeente
 - Vermelden op social media
 - Vermelden in gemeenterubiek van Weekblad West Betuwe
 - Samenvatting van het beleid naar ondernemersverenigingen sturen

Uitvoering/Planning

Het college werkt de acties in het actieprogramma uit en vraagt indien nodig de komende jaren budget aan via de perspectiefnota. Separaat aan dit voorstel ontvangt u nog een raadsvoorstel over het het bedrijventerreinenbeleid en de economische visie.

Evaluatie

Om recht te doen aan de dynamiek die we de komende jaren kunnen verwachten willen we samen met lokaal betrokkenen de uitvoerbaarheid van dit beleid gaan monitoren:

- gezamenlijke, minimaal tweejaarlijkse monitoring: onder andere het bespreken van actuele ontwikkelingen, verslaglegging van handhaving, vergunningverlening, uitspreken lokale wensen/zorgen, etc.

Op deze manier kan er tijdig met college en raad worden gesproken over het bijsturen van beleid wanneer dit wenselijk lijkt (bijv. bepaalde ambities behaald of niet).

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Ambities/acties worden niet gehaald	Beleidsmatig/ financieel	Hoog	Acties worden niet uitgevoerd. Dit leidt tot een slechter vestigingsklimaat	Beschikbaar stellen van incidenteel budget en indien nodig inhuren van extra capaciteit.

26 april 2021

Kenmerk GZDGWB70781/163366

Pagina 6 van 7

de secretaris,
Karen Coesmans

de burgemeester,
Servaas Stoop

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021;

besluit:

1. Het detailhandelsbeleid vast te stellen.
2. De financiële consequenties voor 2021 van € 40.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor de uitwerking van de activiteiten.
3. Dit incidentele bedrag als begrotingswijziging te verwerken in de Eerste Bestuursrapportage 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 29 juni 2021, nummer 2021/065,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop